

telky, totiž žalované, mohla by si každá strana v podobném případě opatřiti libovolně příslušnost soudu svého bydliště tím způsobem, že by část zboží, jí zaslaného, třeba nepatrnou, druhé straně dala, byť i bezdůvodně, k dispozici, a pak je prohlašovala za její majetek.

Čís. 790.

Dospěl-li soud ve sporném řízení k názoru, že pořad práva jest nepřijatelný, poněvadž jde o pouhou úpravu hranic, nemůže převést řízení sporné v nesporné, nýbrž musí žalobu odmítnouti.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1920, R I 1001/20).

Žalobce domáhal se žalobou, by bylo uznáno, že pruh v šíři 50 až 70 cm podél příkopu jest jeho vlastnictvím, žalovaný naproti tomu uvedl, že předchůdce žalobců zřídil příkop přesně při hranicích pozemku žalovaného. Námitce nepřijatelnosti pořadu práva soud prvního stupně vyhověl a žalobu odmítl. **Důvody:** Z přednesu obou stran jest zřejmo, že jsou pouze sporny hranice mezi pozemkem žalobců a mezi pozemkem žalovaného a přísluší proto ve smyslu § 850 obč. zák. o věci rozhodnouti v cestě nesporné. **Rekursní soud** vyhověl žalobcově rekursu potud, že sporné řízení převedl v řízení nesporné. **Důvody:** Dle správného odůvodnění prvního soudce jde v tomto případě skutečně o sporné hranice dvou sousedních pozemků, stranám náležejících, a tedy o spor hraniční, který vedle výslovného ustanovení § 850 obč. zák. nov. znění je vyřídití v řízení nesporném, a to nejen při sporu o rušenou držbu, nýbrž i při sporu vlastnickém (srov. vysvět. k II. novele str. 267 věst. z roku 1915.). Zahájený spor vlastnický je proto převéstí dle tohoto ustanovení zákona a výnosu min. spravedlnosti ze dne 6. října 1915 č. 34 věst. v řízení nesporné, čemuž i cit. vysvětlivky jako motivy zákona nasvědčují, tím spíše, když žalobcové nyní v rekursu v tomto směru návrh činí.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Obě nižší stolice rozhodly souhlasně, že v této věci jest pořad práva nepřijatelný a že jde o pouhou úpravu hranic, kterou dle § 850 obč. zák. provéstí sluší řízením nesporným. Poněvadž tu jsou v tomto směru rozhodnutí souhlasná, nutno je pokládati ve smyslu § 528 c. ř. s. za právoplatná. Kdežto však první soud žalobu pro nepřijatelnost pořadu práva odmítá, převádí soud rekursní prostě řízení sporné v nesporné. Stížnost žalovaného proti tomu podaná jest oprávněna. Byť i přípustno bylo zahájití řízení nesporné, jde-li dle názoru soudce o pouhou úpravu hranic, zvláště když to žalobci sami navrhuji, nutno přes to vyřídití především incidenční spor o otázce přípustnosti pořadu práva následkem námitky žalovaného zahájený. Došel-li soud k přesvědčení, že námitka tato jest odůvodněna a pořad práva nepřijatelný, jest nutným toho důsledkem, že žaloba musí býti odmítnuta, jak plyne z ustanovení § 43 j. n. To vyslovují také nepochybně vysvětlivky k II. dílčí novele, k nimž napadené usnesení poukazuje, a plyne to také z té další úvahy, že o nároku žalobním,

domáhajícím se soudního výroku, že sporný pozemek jest neobmezeným vlastnictvím žalobců a že žalovaný jest povinen to seznati, v řízení nesporném rozhodovati nelze. Nutným následkem odmítnutí žaloby jest však odsouzení žalobců k náhradě útrat dosavadního jednání a nelze se odvolávat k ustanovení § 853 odst. 2 obč. zák., poněvadž se dosavadní jednání netýkalo věci samé, nýbrž námitky nepřipustnosti pořadu práva žalovaným vznesené, se kterou žalovaný zvítězil (§ 52 c. ř. s.).

Čís. 791.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Pojem rodiny (§ 1, odstavec třetí, zákona) nelze brát ve smyslu § 40 obč. zák.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1920, R I 1028/20.)

Drobní pachtýři, domáhající se přiznání požadovaných pozemků do vlastnictví, neměli je sice po celou zákonnou dobu sami v pachtu, převzal je však jeden z nich po své švakrové (sestře své manželky), druhý pak po svém strýci (otcově bratru). Soud první stolice přiznal jim požadovací nárok, maje za to, že předchůdci jich náležejí k rodině ve smyslu požadovacího zákona. Rekursní soud požadovací nároky zamítl. **Důvody:** Řešení otázky oprávněnosti stížnosti závisí na výkladu slova »rodina« ve třetím odstavci § 1 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., kterýžto pojem v zákoně tom nijak blíže není vymezen. Se zřetelem na vykládací pravidla, vytčená v §§ 6 a 7 obč. zák., dlužno zajisté slovu »rodina« rozuměti tak, jak v dosavadních zákonech jest definována, neboť nutno předpokládati, že pojem ten byl zákonodárci při vydávání citovaného zákona znám a že kdyby byl zamýšlel od něho se uchýliti, byl by to v zákoně samém vyjádřil, a zvolil výraz příbuzný nebo podobný. Nebylo patrně důvodů, aby se tak stalo, a proto výraz »rodina« ponechán byl v dosavadním zákonném významu, určeném v § 40 obč. zák., v němž jest ustanoveno, že rodinou rozuměti jest prarodiče se všemi jejich potomky. Tamtéž určeny jsou také pojmy »příbuzenství« a »švakrovství«. Že výrazu »rodina« užívá zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům v tomto zákonném smyslu (§ 40 obč. zák.), potvrzuje i ministerstvo spravedlnosti ve výnosu ze dne 26. listopadu 1919, čís. 28.858/19 bod 4., o výkladu řečeného zákona. (Otištěn jest v časopise »České Právo« čís. 9., leden 1920.) — Nelze souhlasiti s míněním, jakoby zákon užíval slova rodina ve smyslu lidovém. Nehledě k tomu, že pro názor takový není opory v zákoně, jest pojem »rodina v lidovém smyslu« úplně mlhavý, okruh osob, který by měl býti do něho zahrnut, zcela neurčitý, pojem sám neustálený a nemůže proto sloužiti za vodítko při výkladu zákona, zvláště když občanský zákon v cit. § pojem rodina jasně a přesně vymezuje. Mimo to jde o výklad zákona na výsost výjimečného, jenž nějakého výkladu rozšiřujícího netrpí, to tím méně, když by ještě bylo nutno, aby výklad takový děl se umělým konstruováním pojmů, základním pojmům občanského zákona odporujících. Z řečeného plyne, že stížnost jest oprávněna, neboť ani jednoho ze žadatelů nelze pokládati za člena